

Независне новине: Интервју са првим замјеником високог представника Тамиром Васером

Разговарао: Дејан Шајиновић

Бонска овлаштења остају, али је сада актуелан приступ с мање наметања, а више посредовања, рекао је Тамир Васер, први замјеник високог представника.

Он сматра да ОХР није препрека демократским процесима и компромисима, истакавши да су супротне тврдње само изговор домаћим политичарима.

“Кључни примјер који то показује је ‘Сејдић и Финци’. Ми у томе нисмо имали никакву улогу и видите докле се с тим дошло”, рекао је Васер.

Независне новине: Шта, стварно, ОХР ради данас у БиХ? Постоје различите интерпретације његове улоге и значаја.

Тамир Васер: Улога Канцеларије остаје углавном имплементација цивилних аспеката Дејтонског споразума, која се потврђује из годину у годину од стране Савјета безбједности УН-а. Оно што се промијенило је начин како то имплементирамо. У посљедње вријеме више смо фокусирани на локалне актере. Покушавамо им помоћи при доношењу одлука, имплементацији закона, а ту смо и да их подсјетимо на обавезе које имају по Дејтонском споразуму.

Независне новине: А како то изгледа у свакодневици? Да ли вас зову? Траже ли од вас помоћ...?

Тамир Васер: Доста тога сада радимо иза сцене. Мостар би био добар примјер. Рецимо, мој претходник је тамо имао преко сто састанака са политичарима и званичницима. Трудио се да их подстакнемо да постигну компромис. То је само примјер. Има

много других примјера кад се срећемо са различитим странама и покушавамо да створимо базу за компромис. Добијамо и много питања која се тичу закона, примјене устава и слично. На неки начин, дајемо неформалне савјете странкама како да се понашају и дјелују.

Независне новине: То ми изгледа као да су бонска овлаштења ствар прошлости. Јесу ли?

Тамир Васер: Бонска овлаштења остају. Међутим, став међународне заједнице је да се сад користи један другачији приступ са мање наметања, а више посредовања. Али, ако буде потребе, она су још ту.

Независне новине: У РС, али и хрватским политичким круговима, постоји мишљење да ОХР угрожава демократске процесе у БиХ и постизање домаћег консензуса. Шта Ви мислите о томе?

Тамир Васер: Наравно да се с тим не слажем и има много примјера који то показују. Кључни примјер је “Сејдић и Финци”. Ми у томе нисмо имали никакву улогу и видите докле се с тим дошло. Мислим да то више представља оправдање и жељу да се гласачима одврати пажња од конкретних проблема. А проблеми су, као што знате, креирање нових радних мјеста, економија.

Независне новине: Антидејтонска реторика је занимљиво питање. Зашто је проблем да демократски изабрани политичар у БиХ изрази свој став о будућности БиХ? Зашто је то “антидејтонска реторика”?

Тамир Васер: У основи, политичари имају право да кажу шта мисле о будућности земље, али у оквиру устава који мора да буде основа за све дебате. На примјер, може неко да каже да треба увести овакву пореску политику, неко може да мисли да би другачији образовни систем био добар, итд. Али кад неко каже да ова земља не постоји, или да неће постојати у будућности, посебно ако имате на уму историју ове земље, то може бити велики проблем. Друго, ако неко својим акцијама дестабилизује

институције, то је друга страна проблема. Ако изабрани званичници раде одговорно, онда морају да раде у оквиру институција и ако желе да се десе неке промјене или измјене, онда се мора радити на основу устава.

Независне новине: Ја сам управо то и питао. Дакле, ако неки политичар каже: “Ја желим да промијеним како ова земља изгледа и за то примјењујем институционални процес”. У чему је разлика између “антидејтонског” гледања будућности и “демократског” гледања те будућности?

Тамир Васер: Оно што смо ми видјели је да се то ради ван уставног оквира. На примјер, да се изврше измјене на ентитетском нивоу нечега што је компетенција државног нивоа. Ако неко жели да промијени Устав, то се ради кроз Парламентарну скупштину БиХ. Значи, разлог за забринутост је ако се нешто ради ван уставног оквира.

Независне новине: Зашто је ОХР против договора о “Електропреносу БиХ”, ако је циљ да се начин расподјеле добити промијени управо кроз спровођење институционалног процеса?

Тамир Васер: Прије неколико година је договорено од стране ентитетских министара и министра БиХ да прије свега буду усвојене измјене у менаџменту и да буде донесен одговарајући инвестициони план. Након тога треба видјети шта је преостало од новца и шта је могуће да ентитети подијеле међу собом. Уколико би се то урадило прије, то би било слабо управљање предузећем.

Независне новине: Ако они, ипак, усвоје те измјене закона, хоће ли ОХР интервенисати?

Тамир Васер: Процес је заустављен, јер је Клуб Бошњака потегао питање виталног националног интереса. Сад ентитети имају додатно вријеме да успоставе менаџмент и усвоје инвестициони план, тако да је наш фокус на томе шта ће они урадити.

Независне новине: То практично значи да је СДА “спасила” ствар да ОХР не интервенише?

Тамир Васер: Покретање виталног националног интереса је дало неко вријеме да ентитети ураде оно што се очекује.

Независне новине: Како стоје ствари с реформом ФБиХ?

Тамир Васер: ОХР заиста подржава реформу Устава ФБиХ. Ја похваљујем експертски тим који је радио заједно са цивилним друштвом и дошао до плана А. Морам рећи да то није једини план. Похвалио бих и улогу предсједника Парламента ФБиХ Шкаљића, који се јако заинтересовао и уложио много напора на овом питању. Неке странке су дале приједлоге са своје стране, СДП и СДА. Тако треба да се ради. Очекујемо и друге приједлоге. Након тога, очекујемо дебату о свему томе и желимо да видимо напредак по овом питању. Садашња конструкција сувише кошта и не ради на ефикасан начин.

Што се тиче те реформе, то је изазов у свако доба. Још се надамо да је могуће да дође чак и до гласања, барем неких идеја, прије званичног почетка предизборне кампање.